

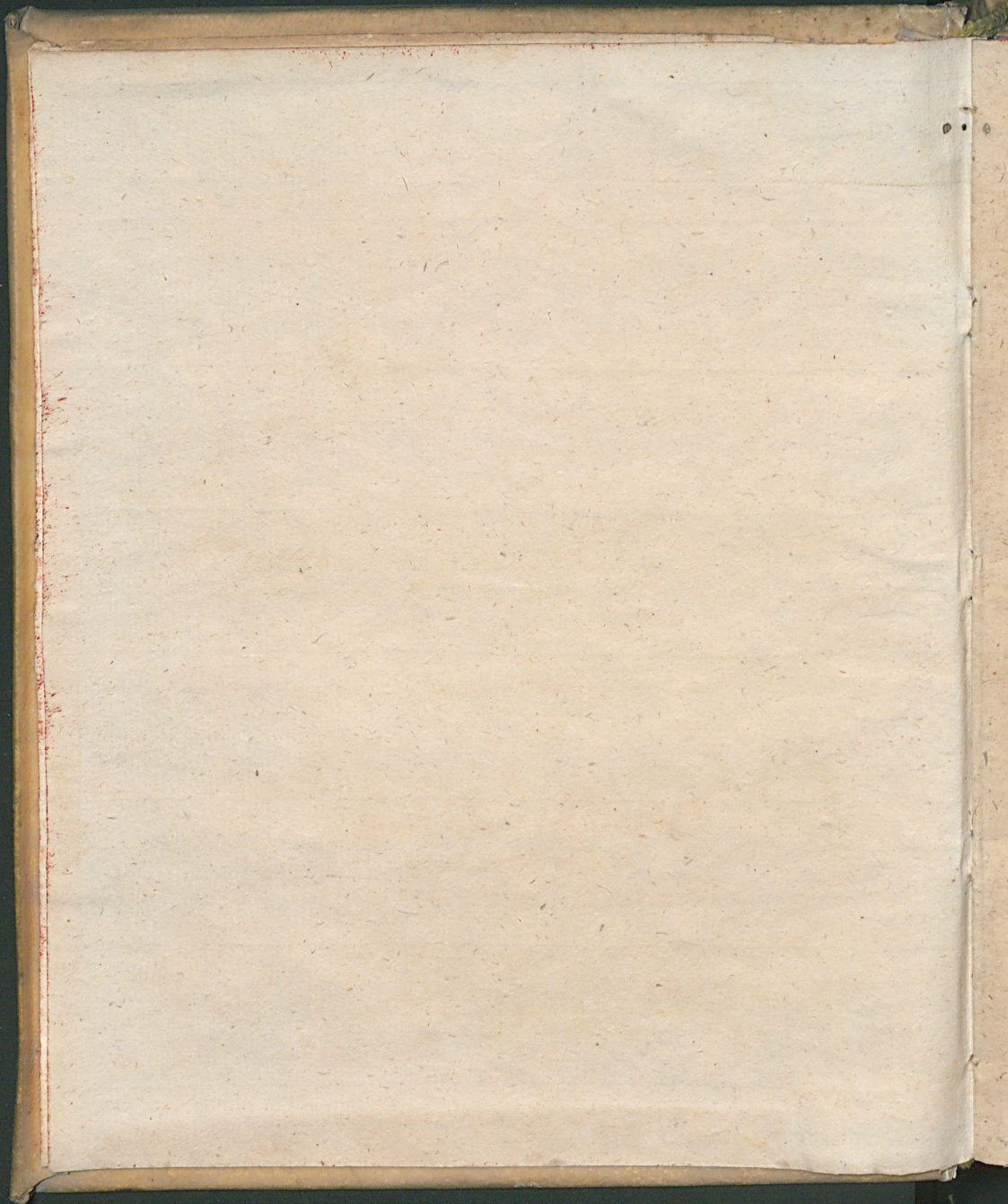

Anfuehr

1

U. g. 291.

EXERCITATIO
DE
IMPERATORE
ROMANO GER-
MANICO

QUAM

Ex discursibus præcipue

Viri Clarissimi, Excellentissimi atq; Experientissimi

HERMANNI CONRINGII
PHILOSOPH. AC MED. D. HVIVSQUE

IN ILLUSTRIS IULIA ACADEMIA PROFES-
soris celeberrimi, Fautoris ac Præceptoris
plurimum honorandi desumptam

EODEM PRAESIDE

Examine publico submittit

BOGISLAVS OTHO AB Hoynt

Eq. Pomeranus.

AD DIEM IIX MAII.

IN NOVO IVLEO MAIORI.

HELMESTADI,
Typis HENNINGI MULLERI.

CID IO C XLI.

EXERCITIO

DE

IMPERATORIS

ROMANORUM

MAIESTATIS

IN

EXERCITIO

HERMANNI

COELEN

PHILOSOPHIAE

ONIA

IN

HERMANNI

COELEN

PHILOSOPHIAE

ONIA

IN

HERMANNI

COELEN

PHILOSOPHIAE

HERMANNI

COELEN

PHILOSOPHIAE

DIVINA IUVANTE GRATIA
DE
IMPERATORE ROMANO
GERMANICO
THESIS I.

Um alijs multis magistratibus geritur imperium Germanicum, tum unus summus illi præest, quem Cæsareum aut Regium appellare est moris. Possunt autem de illo multa dici ac varia: nos verò non nisi pauca nunc attingemus.

II. Atque initio quidem videbimus, quo jure, quave injuria illi competat nomen Cæsareum, & titulus Romanorum Imperatoris. Constat quippe illis nominibus appellatos olim qui Imperio Romano regia autoritate præfuerunt. Cæterum an idem nomen iis, qui Germaniæ sociisq; regnis præfunt, regibus conveniat, id verò haud perinde liquidum est.

III. Verum hanc quæstionem agitare fortassis haud licebit, nisi & illud agitetur, superfitne hodieque respublica aliqua Romana: aut si non superfit, jura ne ejus imperij una cum Republ. expiraverint, an verò maneat, & si manent, penes quem ergo verè resideant.

IV. Et quidem superesse hodieque Romanum imperium, ejusque nobilissimam portionem esse Germaniam & Italiæ pleraque, vulgata adeò est sententia, ut eà de re

dubitare, videatur merito absurdum & absonum. Quoniam tamen plane contra senserunt nostro seculo nonnulli ex eruditissimis, resque difficultate non caret, & tamen operæ pretium est, in re tam magni momenti à veritate non aberrare, non abs re fuerit, totum hoc negotium accuratè agitare.

V. Principio autem sciendum est, quid olim florentibus Romanorum rebus ad Romanum Imperium pertinuerit, sive reapse, sive jure. Neque enim desunt nonnulli magni nominis veri, qui totum terrarum orbem Romanis olim paruisse, vel certè parere debuisse profiteantur. Vtq; adèd enim verum id esse, ut alios nunc taceam, credit olim magnum illud jurisconsultorum lumen Bartolus, ut non dubitaverit adversam sententiam hæreseos postulare.

VI. Fundamentum autem hujus opinionis peti solet partim ex illis Lucæ Evangelistæ verbis; *Exiit edictum à Cesare Augusto, ut totus orbis censeretur: ubi circumquaque voce ambitus Imperij Romani circumscribitur; partim ex Corpore juris Iustiniano, ubi persæpè Imperatori orbis dominium tribuitur; partim denique ex iis, quæ apud alios scriptores legas: quale est Petronij illud*

Orbem jam totum victor Romanus habebat.

Et Dionysij Halicarnassei lib. 1. cap. 3. Romanorum civitas imperat per cunctas terræ plagas, quæ quidem inaccessæ non sunt, sed habitantur ab hominibus.

VII. Verum enimvero totum terrarum orbem paruisse aliquando Romano populo, aut ejus Caesaribus, id ve ò ita repugnat historicis monumentis, ut hodie in tanta literarum luce id asserere, vel indocti hominis fuerit, vel impudentis.

VIII. Etenim, constat quidem ex historiis, latè paruisse terminos Romani Imperij, cum primis Imperatore Traja:

Trajano; certum verò est, ne Europam quidem integram, multo minus Asia & Africa (nam de Americâ ignota tunc prorsus terra ne verbum quidem addam) uniuersa, finibus illis tum fuisse comprehensa. Quod ex veterum monumentis, cum ab alijs, tum à Iusto Lipsio *lib. 1. Admirandor. sive de magnitudine Romana cap. 3.* & Onuphrio Panuino *lib. 3. commentar. de Repub. Romana;* præclare est expositum. Et quidem imprimis notatu dignum hic est, Germaniam nostram, quæ trans Rhenum & Danubium Romanis erat, bellum quidem perpetuum cum Romanis per aliquot secula à Iulij Cæsaris usque temporibus gessisse, nunquam tamen in provinciam fuisse à Romanis redactam: sed ex aduerso Germanos tandem hostibus suis Romanis pleræque, quæ siue in Europa siue in Africa tenuerunt, jure belli eripuisse. Quin imò ne quidem omnes Germani qui cis Rhenum vixerunt, adeoque portio Romani Imperij veteris olim sunt habiti, omni ex parte Romanis fuere subiecti, sed nonnulli cum iis tantum societatem coluerunt, fratres Romanorum idèò dicti. Quod de Batavis insulam Rheni habitantibus diserte testatur Tacitus *l. de morib. German. c. 4. Histor.*: doctè verò deducit Hugo Grotius *lib. de Antiq. Reipub. Batavica cap. 2.*

IX. Alias verò notissimum quoque est, quæ Romani Imperij finibus conclusa olim sunt, diverso plane titulo ad illud Imperium pertinuisse. Fuerunt enim Coloniae, fuerunt urbes, aut populi fæderati, fuerunt socij, fuerunt amici, fuerunt vere subditi, & in provinciam redacti; quorum profecto conditio fuit diversissima, & si tandem per iniuriam socij, fæderati, amici, subditi uno pene loco haberentur. Hoc verò discrimen in Italia imprimis olim fuisse observatum, cum ex veterum monumentis, vel leviter intuenti perspicuum esse potest, tum exactè tradi-

tūr à Corolo Sigonio *de antiquo Jure Italiae*. Observatum autem fuisse & in Galliis, notius est, quam ut egeat probatione. Alibi vero itidem id observatum fuisse, vel unus Plinius docuerit *lib. 3. 4. 5. & 6. natural. historiae*: ubi studiosè omnia isthæc discrimina recenset.

X. Nequaquam itaque veram esse Bartoli & aliorum assertionem, quasi Augusti ævo totus terrarum orbis in ditione Romanorum fuerit, manifestum est. Nec vero illa adducta ex Evangelio, aut quæ in eam sententiam in libris juris Romani habentur, vel alibi leguntur, id quod Bartolus vult, evincunt; subesse enim quandam *αύξηση* etiam ipsis sacris literis non infrequentem per se liquet, jamque tum à doctissimis est viris animadversum.

XI. Non tantum vero totus orbis paruit nunquam Romanis, sed ne quidem ad illos jus aliquod imperij in totum orbem, pertinuit. Neque enim vel jure divino arbitrario, vel jure Naturæ ac Gentium, vel denique jure civili, hujusmodi quid est constitutum. Sane de jure divino arbitrario hinc patet, quoniam tale jus divinum nullibi legitur in sacris voluminibus, nec traditione ad nos devenit, quo uno tamen modo arbitraria Dei instituta nobis innotescunt. Tale item jus Naturæ aut gentium nemo hominum ex principijs naturæ notis hæcenus probavit vel probare conatus est, nec probari videtur posse: non aliunde tamen jus Naturæ solet probari. Jure porro civili urbis Romæ non potuisse Romanis jus aliquod competere in terrarum orbem vel puerò liquet. Qui enim totum terrarum orbem obliget, quod unus populus sua in urbe constituit?

XII. Ex his verò consequens est, quicquid populus Romanus olim possedit, aut imperio suo continuit, vel continere debuit, ad id non alios titulos aut alia jura potuisse

tuisse adhiberi, quam quibus vulgò jure acquiri aliquid aut possideri solet. Neque verò vel ipsi Romani alia olim jura allegarunt, quam vel derelicti occupationem vel jus belli, aut foederis, vel donationem ac similia. Divinum sane aliquod in omnes gentes jus nunquam prætextum ab jis est: quale quid tamen videmus à Muhammede jactatum, verè autem pertinuit ad Hebræos, in ea quæ commo- dato ab Ægyptijs acceperant, & terram Cananiticam.

XIII. Quod si verò illi usitati tituli acquirendi ali- quid aut possidendi apud Romanos valuerunt, manifestum quoque est, jisdem titulis potuisse Romanos occupata & possessa iterum amittere, adeoque si quæ similibus titulis Romanis erepta, nunc ab aliis possidentur, ea non minus jure atque legitimo titulo possideri, atque olim à Roma- nis possessa sunt.

XIV. Esse autem Romanis jam ante aliquot secula primum ea, quæ ad occidentale imperium, deinde etiam, quæ ad Orientale pertinuerunt, à populis qui Romanis nunquam paruerunt, sed cum essent sui juris ab antiquis temporibus bellum cum jis gesserunt erepta, ex historiis notissimum est. Atque in Occidentali quidem parte post Theodosium, sub Honorio & Valentiniano III. pauloque post, pene quinquaginta annorum intervallo, à Germanicis populis, Africæ pars major, Hispania tota, nec non omnes Galliæ, Rhetiæ, Vindeliciæ, Noricum, Pannonia, Britannia, ita sunt occupatæ, ut post secutis temporibus Romanus populus in illis terris fuerit fere, nec visus nec auditus.

XV. Imò regiones illæ, nè quidem mussitantibus Romanis hodieque ab occupatoribus magna ex parte possidentur. Namque ea quidem, quæ cis Rhenum sunt, ad- usque Pyrenæos montes Franci ac Burgundi (qui tamen & ipsi

& ipsi à Francis sunt subjugati) jam plus quam mille du-
centos annos tenuerunt : Hispaniæ etiam à Gothici langu-
nis reliquiis hodie regnantur. Britanniam à Romanis re-
lictam Saxones primum mox Norvegi & Dani in potesta-
tem suam redegerunt. Vindeliciam & Noricum ad Alpes
usque, nec non Rhetiam potissima ex parte, similiter jam
plus quam mille centum annos quietè tenent Bavari &
Alemanni seu Suevi. Pannoniam post varias gentes Ger-
manicas Hunni suam fecerunt, quibus Hungari successere,
ut tamen hodiè magna Pannoniæ pars à Germanicis po-
pulis Archiducatus Austriæ incolis colatur, Hunnis ante
octingentos annos à Carolo M. inde pulsis,

XVI. Quid? quod ne ipsa quidem Italia in ditione
populi Romani aut Cæsarum permanserit. Nam primum
quidem ejecto omni Romanorum præsidio fixam in illa
sedem locavit Odoacer Herulorum rex : quo devicto à
Theodorico Ostrogothorum rege, tota Italia, ne ipsa qui-
dem urbe Roma excepta, cessit in ditionem (non contra-
dicentibus Cæsaribus qui Constantinopoli commora-
bantur) Ostrogothorum regum, qui hac ipsa de causa Ita-
liæ reges se appellabant. Quos, licet multo post Iusti-
niani Cæsaris auspiciis Belisarius & Narses potestate omni
exuerint, mox tamen iterum pulso Romanorum præsidio,
Langobardi, Germanica gens, sed quæ diu Pannoniam
tenuerat, pene integram Italiam sibi subjecit. Neque enim
mansit quicquam Romanorum Imperatoribus Constans-
tinopoli degentibus, præter ipsam urbem Romam, ejus-
que Pomœria, Pentapolim item, nec non Exarchatum
Ravennatensem, Venetiarum urbem & Calabriam. Quin
& horum pleraque ultimi Langobardorum Reges, Aistul-
phus imprimis, occuparunt. Non enim quicquam in Ita-
lia tandem Langobardis non paruit, præter urbem Vene-
tam,

eam, & ultima Calabria. Nec tamen vel Venetæ tum amplius Romanorum Cæsaribus obtemperarunt, sed in libertatem se jam adseruerunt. Quomodo ipsa urbs Roma ultimis illis Langobardorum temporibus, Cæsaribus, qui Constantinopoli degebat, imperium detrectabat. Pipinus quidem Francorum Rex, Aistulpho devicto, expulit iterum Langobardos exarchatu Ravennatensi, nec non pen-
tapoli, (Romano Pontifici terris illis attributis, quod persuasus esset, ad S. Perri illas Patrimonium pertinere) sed reliqua Italiæ Langobardis iterum reddidit, ut justè ab illis possessa. Ejus quoq; filius, Carolus, cognomento magnus, Desiderio ultimo Langobardorum Rege pulso, non dubitavit anno DCCLXXIV. post natum Servatorem, omne quod in Italia hæctenus Langobardi possederant, in suam ditionem redigere, Constantinopolitano Imperatori aut Romano Pontifici vel populo nihil præter pauca isthæc, Calabriam nempe, & quæ Pipinus Pater Romano Pontifici donaverat, relicta. Tantum autem abest, ut id à quoquam fuerit improbatum, ut contra & Romanus Pontifex hoc nomine Carolum audibus in cælum penè extulerit, & Constantinopolitani Imperatores neutiquam contradixerint, Carolo interim se Francorum ac Langobardorum Regem appellante.

XVII. Hæc sanè facies fuit Provinciarum Romani Imperij occidentalis, quum Carolus ille Magnus anno DCCC. Romam religionis ergo profectus, in sperato in æde sacra à Leone Pontifice & civibus Romanis festiva acclamatione salutatus est **ROMANORVM IMPERATORE AVGVSTVS.**

XIIX. Ex his verò constat, eâ quidem tempestate Romano populo, aut ejus Pontifici, vel Cæsari nihil juris fuisse in Germaniam quidem, quæ Rheno & Danubio
B
cingi

cingitur, utpote quæ Romanis paruit nunquam. Non minus verò evidens est propemodum, tum quidem Romanis nihil amplius juris fuisse in Hispaniam, Galliam, Noricum, Vindeliciam, Rhetiam, imò ipsam Italiam, quantum certè ejus à Justiniani ævo possederunt Langobardi. Nam ut nunc non disputem, jure an injuria provinciæ illæ à Germanicis populis fuerint occupatæ: imò ut verum sit nonnullas per injuriam occupatas (sicuti haud fortassè difficile fuerit ostensu, nonnullas jure Romanis ereptas esse) quin tamen postea procedente tempore usucapio justa & præscriptio intercesserit, negari temerè non potest. Nequè verò quod dicitur, *quæ ab initio non valent, ex post facto convalescere non posse* simpliciter verum est, sed tum demum, si causa nova jus per se parere idonea non accesserit.

XIX. Provincias verò illas, quas modo diximus, jam isthac ætate pro derelicto habitas à populo Romano, adeoque à possessoribus jure possessas, ex historiis manifestum est. Namque jam supra diximus, per annos ducentos, trecentos, populum Romanum illas provincias neque verbis, neque factis repetiisse. Quin imò constat Romanos cum illis possessoribus, ne Langobardis quidem exceptis, plurimos contractus, tanquam cum legitimis eorum quæ possidebant dominis, inisse. At vero, si is, qui rei alicujus est dominus, sciens cum altero eam rem possidente, tanquam cum domino contrahat, jus suum remississe meritò habetur, id quod non tam valet autoritate juris civilis Romani, quam ex ipso jure Naturæ venit.

XX. Sanè de Italia possit quis fortè dubitare propter perpetua ferè Constantinopolitanorum Caesarum cum Langobardis bella. Sed imprimis observatu dignum est, integram Italiam jam ante concessu & dono Zenonis
Impe-

ducem aliquem Constantinopoli missum Cæsares rege-
bant. Non est nostrum hoc loco de finibus & superstitionibus
illis Romani Imperij in Italia provincijs agere. Fecit hoc
ipsum cum magna curâ Erycius Puteanus singulari opere
quo Exarchatus historiam est complexus. Ex eo tamen
usque tempore adeoque statim ab Iustiniani obitu & Lan-
gobardorum in Italiam adventu, pars Italiæ regni Lango-
bardici, pars antiquo imperij Romani cognomento fuit
appellata. Atque Langobardici quidem quæ erant regni,
non recuperarunt Cæsares Constantinopoli habitantes;
reliquiæ verò illæ Imperij, urbe Roma & Veneta aliisque
pauculis exceptis, pervenerunt tandem cum ipsâ urbe Ra-
vennâ in Langobardorum ditionem. Illum tamen Exar-
chatum Aistulpho regi expressum precibus & in piè con-
fictis Petri Apostoli nomine literis, (quas recitat & lauda-
re non dubitat Baronius *ad annum 755, tomo 9. Annal.*) à
Stephano Papa circumventus Pipinus S. Petro id est Ro-
mano Papæ, ut ut contra niteretur Cæsaris legatus, donavit.
Quàm rem latè narrat post Anastasium, Annales Franci-
cos, aliosque scriptores, Baronius *ad ann. 753.*

XXII. Notatu autem digna sunt verba Baronii *l. c.*
quando scribit Stephanum Papam legatos misisse, pri-
mùm ad Constantinum Imperatorem (is est quem Copro-
nymum nuncupant) *ut adversus Langobardos ad defensionem*
eorum qua supererant Romani Imperij, in Italiam exerci-
tum mitteret. Item: *cum nulla spes esset, ut Constantinus Im-*
perator jura imperij, qua in Italia residua erant à Langobardis
invasa defenderet. Subjicit verò Baronius verba Anastasij
quæ docent Stephanum nihil aliud petiisse restitui, quam
vicina quædam castra & Exarchatum Ravennæ & Æmiliæ
oppida à Langobardis occupata. Nec verò aliud reddi si
petit Stephanus impijs & ineptis literis quas ad Pipinum
misit

misit ann. 755. & ex Vaticana bibliotheca primus edidit Baronius. Sed nec aliud quippiam per Pipinum Aistolpho Langobardo est ereptum. Disertè enim Annales Francici. *Pipinus redditam sibi Ravennam & Pentapolim & omnem exarchatum ad Ravennam pertinentem ad S. Petrum, tradidit.* Anastasius Bibliothecarius idem prorsus narrat in vita Stephani, simulque enumerat urbes omnes nominatim donatione hac comprehensas, plura quidem narrat donata Leo Ostiensis *Histor. Casinens. l. 2. c. 7.* quem sequitur Baronius; sed quis homini recentiori contra omnes ejus ævi scriptores credat? Restituit autem hæc & Carolus Magnus postquam, devicto Desiderio Langobardorum rege, Langobardorum regnum subjugasset: quinimo & addidit nonnulla, quæ recitat Anastasius in vitâ Hadriani, ex uno verò hoc recenset Baronius *ad annum 774.* Vnde obiter est colligere, novæ illius donationis Caroli Magni, ut nec illius Pipinianæ ullum hodie monumentum in scrinijs Romanis reperiri, quinimo ne testimonium quidem ejus aliud superesse præter illud unum Anastasij, & quidem aula Romanæ mancipij. Qua de re nunc latius disserere non licet.

XXIII. Quicquid verò hujus sit, id certum est neque Carolum Magnum Langobardorum regno destructo, portionem istam Italiæ partem, vel populo Romano vel ejus Pontifici vel Cæsari Constantinopolitano concessisse, neque vel populum illum vel Pontificem vel Cæsarem postulasse eam sibi restitui, sed in Francorum ditionem eam omnem terram pervenisse. Certè ejus postulati nulla reperitur memoria, multominus hujusmodi alicujus concessionis. Contra testantur historiæ Carolum Magnum statim à devicto Desiderio regnum Langobardorum omne quasi jure belli occupatum administrasse. Hinc Annales

Francor. anno 774. Rex Carolus subactâ & pro tempore ordinata Italia in Franciam revertitur. Poëtafter anonymus antiquus lib. 1. *Annal.*

*Dedita tum Francis hæc urbs clarissima (Papia scil.) cunctis
Exemplo fuerat reliquis. Nam protinus omnes
Tradiderunt Carolo sese concorditer urbes
Ejusdem regni: quod jam sibi jure subactum
Disposuit, quantum potuit pro tempore tali.*

Idem Annales ut & ille Poëtafter memorant anno 776. Rotgaudum Forojulienfibus Ducem à Carolo datum defecisse; sed illo devicto provinciam istam Francorum comitibus traditam. Anno item 779. Ducem Spoletanum in ducatu suo confirmatum. Idem memorant *ann. 71.* Pipinum filium Caroli Regem Langobardix esse constitutum. Verba eorundem memoratu digna sunt anno 786. *Rex statuit Romam proficisci & partem Italie in qua Beneventum situm est aggredi conveniens esse arbitratum, in illius regni residuam portionem, cujus caput capto Desiderio rege, majoremque partem in Longobardia jam subactâ tenebat.* Testantur verò idem etiam Beneventanum Ducatum Carolo tunc cefsisse & quidem Adriani Pontificis consilio. Mitto alia testimonia: ne videar soli lucem fœneraturus. Id non possum non adducere, Carolum statim à capto Desiderio se ipsum regem Francorum & Langobardorum appellasse. Recitat ejus epistolam ad Albinum *anno 778.* item privilegium concessum monasterio Parisiensi S. Vincentij *anno 773.* hoc titulo ornatum, Baronius. Ipse Adrianus Papa hoc titulo Carolum laudat longa illa epistola ad Constantinum & Irenen perscriptâ, quam exactis Concilij Nicæni secundi recitat idem Baronius ad annum 785. Ex quibus perspicuum est totum Langobardorum regnum tenuisse Carolum & quidem nullius beneficio sed suo gladio acquisitum.

tum. Neque in illud vel populum Romanum vel Pontificem, vel denique Cæsarem Constantinopolitanum quidquam amplius sibi juris arrogasse. Et postremum quidem eo confirmatur, quod (si credimus Baronio) Irene Imperatrix ruperit *anno 788*. Sponsalia inter Constantinum & filiam Caroli contracta, quod *Carolus Ducatum Beneventanum intrasset, quem in suum patrocinium Orientales Imperatores susceperant*. De toto sc. Langobardico regno mora lis nulla fuit.

XXIV. Hæc verò quum ita sese habeant, manifestum est id quod supra etiam diximus, eo tempore quo Carolus Imperatoris titulum accepit (contigit illud autem *anno 800*, ipsis feriis Natalitiis) pleraque Occidentalis Imperij veteris fuisse jam dudum à Carolo possessa, & quidem nullam amplius controversiam de jure possessionis Romanis moventibus. Constat etiam tum temporis, neque in Hispania, neque in Galliis, neque in Germania neque in Pannonia quidquam Romanæ amplius fuisse dittonis; imò ne in Italia quidem quid fuisse reliquum, quod sibi arrogarent Romani, præter urbem ipsam Romam, exarchatum Ravennatensem, & si quæ alia oppida aut Pippinus aut Carolus Langobardis crepta Romano Pontifici donaverant.

XXV. Non tantùm verò nihil penè possessum tum fuit Romanis in toto occidente, sed & jus omne deperdita recuperandi longo tempore jam exspiraverat. Bene scilicet apud Isocratem Archidemus Messenam repetentibus Thebanis dixit. *Possessiones sive privatas sive publicas præscriptione longi temporis firmatas, in patrimonio & dominio habendas, omnibus est persuasum*. Et verò hoc ipso juxta alia Iephtes injuriæ convincit Ammonitarum regis vendicantis sibi terras inter Arnonem & Iabocum ad Iordanum
fitas

fitas conatum : ceu legere est *cap. xi. Indic. commate. 26.*

XXVI. Si autem neque provinciæ Occidentalis Imperij veteris amplius tum in ditione fuerunt Romani populi, imò si nec jus aliquod in illas provincias populus amplius habuit, manifestum est per Imperatorium titulum Carolo Magno neque possessionem neque jus aliquod in provincias illas aut esse concessum aut potuisse concedi. Igitur aut inanitem titulo est affectus Carolus, aut si quid accepit, accepit illa quæ in Italia extra Langobardicum regnum erant, cum jure occupandi ea quæ Constantinopolitanus Imperator possidebat. Coeterum cum quæ Constantinopolitani possiderunt jure possederint, in illa certè nihil juris Carolus potuit nancisci. Sed nec in ea Carolus quidquam sibi sumpsit, eoque laboravit in fraternitatem & amicitiam assumi Cæsarum Constantinopolitanorum. Eam verò impetravit primum quidem à Nicephoro *anno 820.* testibus *Annalib. Francic. & Adone,* iterum ab eodem *anno 810.* redditus Venetiis, quod jisdem testantur Annales, tertium à Michaële Nicephori successore *anno 811.* & ultimo à Leone *anno 813.* jisdem testibus. Non arbitror extare hodie foederum & pactorum illorum literas. Nam quod Sigonius *l. 4.* de regno Italiæ scribit in primo illo foedere *nominatim expressum ut Veneti inter utrumq. imperium positi, liberi atq. immunes & ab utroq. securi viverent:* id nescio an fide nitatur antiquorum ejus seculi monumentorum. Certè annales illi memorant Venetias à Pipino captas, redditas Nicephoro. Id certius: ex eo foedere Calabriam & maritimas civitates Liburniæ Istriæ & Dalmatiæ, mansisse Orientali imperio. Testatur enim Eginhartus, Carolum totam Italiam tenuisse, *ab Augusta pretoria usque in Calabriam inferiorem, in qua Græcorum ac Beneventanorum constat esse consinia. Histriam quoq. Liburniam & Dal-*

*& Dalmatiam exceptis maritimis civitatibus, quæ ob amicitiam
& junctum cum eo fœdus Constantinopolitanum Imperatorem
habere permisit. Firmum autem amicitia fœdus inter utrum-
que Imperatorem tandem coisse testatur idem Eginhar-
tus. Imperatores etiam Constantinopolitani, inquiens, Nice-
phorus, Michaël & Leo ultro amicitiam & societatem ejus expe-
rentes complures ad eum misere legatos, cum quibus tamen propter
susceptum à se imperatoris nomen, & ob hoc eis, quasi impe-
rium eis eripere vellent, valde suspectum fœdus firmissimum sta-
tuit, ut nulla inter partes cujuslibet scandali remaneret occasio.
Erat enim semper Romanis & Grecis Francorum suspecta potentia.
Quo facit illud quod in Annalibus habetur legatos Mi-
chaëlis Carolum dixisse imperatorem & βασιλτα. Ne in Ita-
liam quidem omnem ergo ob titulum Imperatoris jus fuit
Carolo, tantum abest inde illi collatum jus in reliqua etiam
Orientalis Imperij.*

XXVII. Cæterum si ne illa quidem Italiae hætenus
Imperatoribus possessa omnia accepit Carolus, aut titu-
lum solum impetravit, aut verò potestatem aliquam in eas
terras quæ extra Langobardorum regnum erant in Italia,
hætenus verò fuerant quasi in Patrimonio Pontificis.
Posterius sanè est verùm. Erat enim jam ante quidem Ca-
rolus Patricius Romanus, adeoque jam tum fortè eo no-
mine habebat aliquid in ipsam urbem Romam juris, ast per
Imperatoriam dignitatem longè plus consecutus est. Nam-
que fuit quidem Patricij nomen non nisi dignitatis titulus
à Constantino Magno institutus teste Zosimo *l. 2. qua de re
plura l. 12. Codic. Justinian. tit. 3. l. 3.* In Carolo tamen vi-
detur hoc nomine ipsa Exarchalis potestas significata. Nam
& vivo patre audiit quidem Patricius ut videre est in lite-
ris Stephani Papæ apud Baronium ad *annum 775.* Ipse ta-
men annos sui patriciatus solet numerare ab eo quo de-
vicit

C

vicit Desiderium, non autem 787. quod scribit Otto Frigensis l. 5. c. 28. Et verò eo anno Romæ exceptus est ritibus Exarchorum aut Patriciorum Romanorum ut disertè scribit Anastasius in vitâ Hadriani. Ut verò non Patricij jure, revera tamen jam ante impetratam Imperatoriam dignitatem Carolo in ipsam urbem Romam multum fuisse potestatis, vel ex iis liquet quæ habentur in Annalibus Franciscis ad annum 796. *Roma Adriano defuncto Leo Pontificatum suscepit: Et mox per legatos suos claves confessionis S. Petri, ac vexillum Romane urbis cum aliis muneribus regi misit, rogavitq. ut aliquem de suis optimatibus Romam mitteret, qui populum Romanum ad suam fidem atque subjectionem firmaret. Missus est ad hoc Engelbertus.* Recitat priora illa de missis clavibus & vexillo Baronius quoque, sed stomachi abundus in novatores, qui inde ausi sunt colligere aliquam Caroli in urbem potestatem. Ipse autem veterator illa de in fidem & subjectionem suscipiendis Romanis callidè omittit, nihil aliud addens, quam missum Engelbertum ad donaria & Hunnici belli manubias offerendas. Constat verò & Carolum nondum Imperatorem causam Leonis Papæ & conjuratorum agitasse. *anno 800. teste Anastasio & auctore Annalium.*

XXIIX. Quicquid vero sit de potestate quam patricius habuit Carolus, haud difficile est probari per Imperatorium titulum illi collatum jus omne in urbem, Pontificem, Exarchatum Ravennæ, & alia oppidâ quædam extra Langobardici regni fines posita, quæ fuerant Cæsarium usque ad solemnem illam rebellionem quâ Gregorio I I. Papâ superstites Imperij Romani reliquiâ à Leone Isauro & sequentis Constantinopolitanis Cæsaribus defecerunt. Testatur id de urbe Roma ipse Bellarminus l. 1. de Translat. *semper. Rom. c. 4.* Liqueat id ex adoratione qua more anti-

quorum

Quorum principum recens coronatus Augustus à Leone Pontifice est adoratus. *Annal. Franc. 801.* Liquec ex sententiâ latâ in eos qui Leonem Papam malè multaverant *Idem. l. c.* Liquec ex subsequente *ordinatione Romanae urbis & Pontificis. Idem l. c.* Referendum eodem quod apud Eginhartum in Testamento Carolino, Metropolitanas inter urbes regni ejus primo loco numerentur *Roma, Ravenna.* Hæc potestas Cæsarum mansit per plurima secula, donec tandem post fatalem regiæ majestatis casum in Henrico IV. per Gregorium VII. cœpit novus ille papalis Dominatus, omnibus hæctenus seculis inauditus. Ex eo verò tempore prisca illa & vera Cæsarea potestas, in urbem, Pontificem, & oppida, quæ ratione proventuum quorundam in Patrimonio Petri, aut rectius Papæ, esse dicitur, tantum non est intermorta.

XXIX. Quin itaque Carolus hanc solum potestatem titulo imperatoris sit consequutus; & quin hæc pauca tantum magnifico illo Augusti & Imperatoris Cæsarisque nomine tum quidem venerint, neque aliud tum pertinuerit ad Imperium Romanum occidentale nihil sanè est dubitandum. Videndum an sequentibus temporibus revera plus accesserit Imperio illi Romano præter ista pauca Italiae, & quidem an populo Romano ejusque Cæsaribus occidentalibus aliquid aut de novo fuerit partum, quod olim non habuerunt, aut eorum quæ dudum deperdita diximus recuperatum. Cæterum si quid horum factum aut vi occupatum oportuit, aut verò provinciæ quædam ultro sese Romanam in ditionem dederunt. Sanè nec in Hispania, nec in Gallia, illa quæ ad Rhodanum usque à Pyrenæis montibus tendit, nec in Pannonia, nec in Dacia, nec in Britannia tale quidquam contigit. Neque enim Hungaros, neque Francogallos, neque Hispanos & Gothos

C 2

neque

neque Anglos ac Scotos, vel ultrò vel vi coactos se & suâ Romano Imperio post Caroli Magni ætatem dedidisse, ullibi legere est. Multo minus verò id ipsum est factum à Septentrionalibus populis Danis, Svecis, Moschis, Polonis, Lituaniis aliisque. Hinc verò sole est clarius, omnes has terras non tantum non pertinere hodie ad Imperium Romanum, sed ne umbram quidem juris Romano Imperio in eas esse.

XXX. Fortassis tamen aliter se res habet de Italia Langobardica & Germanicâ. Non sunt quidem illæ terræ post Caroli ætatem à Romano populo victæ, adeoque jure belli nunc non possidentur: fortè tamen spontè suâ sese illis reliquiis antiquis sive subjecerunt sive sociarunt in unum reipublicæ corpus. Neque vero inanis fortè illa suspicio est. Hodie enim receptum est, illas terras omnes unius Imperij Romani nomine nuncupare: quin obtinuit illud ipsum jam plus quam quingentos annos. Summus quoque magistratus populorum illorum per multa secula, non alio nomine quam Imperatoris Romani audivit: quod enim nunc adjicitur Germaniæ regis titulus id nuperum est inventum, & vix ducentis annis auditum.

XXXI. Verum enim vero, si quid tale unquam contigit, id aut ab ipso est Carolo Magno factum aut ab ejus successoribus. Carolum autem Magnum id egisse falsissimum est. Certè non eo tempore id ille fecit quum Imperatorium titulum accepit. Non enim tale quid memorant annales & monumenta ejus temporis, non tacitura certè rem tam magni momenti. Nec verò potuit id fieri. Neque enim licuit Carolo disponere quidquam de rebus regni Francici, inconsultis ordinibus, quod alibi ostenditur. Tum autem temporis profectò non consuluerat Carolus ordines Francicos. Inopinato enim oblatus illi titulus est

est Cæsareus. Testatur enim Eginhartus dicere, solitum
Carolus. *Se eo die quamvis precipue solemniter esset eccle-*
siam non intraturum fuisse, si Pontificis consilium præsire po-
tuisset. Sed neque postea huiusmodi quid ab eo factum
memorant ullæ historiæ veteres. Contra verò in diploma-
tibus ejus & literis cernere est distinctos titulos Imperato-
ris, & regni Francici ac Langobardici. Privilegium Osna-
brugenſis Episcopatus apud Crancium. 1. Metropol. c. 2.
Ita incipit. *Carolus Imperator Augustus Romanum gubernans*
Imperium, Dominus & rex Francorum & Langobardorum, Friso-
rum dominator & Saxonum. Datum autem illud est anno 805.
Testamento quoque Carolino quod Pythæus edidit & an-
nalibus suis ad annum 806. inseruit Baronius, præfigitur: *Im-*
perator Cæsar Carolus Rex Francorum &c. Romani tutor Imperij.
In alteris quoque ejusdem Testamento quo de mobilibus
bonis disponitur apud Eginhartum, seorsim numerantur
anni regni Franciæ, regni Italiæ & Imperij. Carolus itaque
Italiam & Germaniam ab Imperio nunquam non distinxit.

XXXII. Sed & Ludovicus Pius Germaniam non
minus atque Galliam, adeoque omnes certè regiones
transalpinas ab Imperij Romani reverentia voluit esse libe-
ram. Diviso enim inter tres filios regno suo, omnes pari
voluit auctoritate esse, nequaquam autè aliqua in re Lotha-
rio, etsi ille Cæsareo honore esset insigniendus inferior. De
eâ divisione notatu digna sunt verba Trithemij in Annali-
bus Francicis. *Partitio talis est: Regnum Francorum Germania*
perpetuo per se habeat proprium regem nulli penitus mortalium,
ne Romano quidem Imperio subiectum, sed pristina Francorum
consuetudine liberrimum. Regnum quoq; Francorum, Gallorum
à nostro divisum, simili modo regem uti constitutio sonat proprium
habet liberum, qui non minus quam Rex Germaniæ liber sit &
nulli omnino subiectus. Manifestum enim est quod Franci ab ori-

gine semper fuerint liberrimi, & neq. Romanis, neq. alteri alicui
certè unquam seruerint, aut extiterint subjecti. Quin potius
ipsi destruxerunt Romanorum Imperium sibiq. fecere subiectum. Et
propterea reges ambo in diuisione regni pristinam libertatem
Francorum ubiq. alter alteri illam seruare statuerunt. Porro
nec Italiam Langobardicam alius ille conditionis fecit. Et si
enim illam unà cum imperiali dignitate voluerit esse penes
unum Lotharium, per accidens tamen ea tantum conjun-
xit, non autem quasi dederit Langobardicum regnum
Romano Imperio. Certè id factum, nullibi legere est. Bene
proinde Hugo Grotius l. 2. de iure belli ac pacis. c. 9. num. 11.
Carolus Magnus ejusq. successores jus Imperii quod habebant in
Francos ut & in Langobardos à jure Imperii in Romanos, ut nouà
ex causà quæsito, sollicitè distinxerint.

XXXII. Et verò sollicitè hæc observata fuerunt
diu post Ludovicum. Quum enim Lotharius filius ejus
natus maximus propter primogenituræ & Cæsareæ digni-
tatis honorem sibi jus aliquod in fratres arrogaret, orto
inde bello victoq. Lothario, libertatem suam fratres egre-
gie tutati sunt. Eà de re in medio sunt verba Hincmari
Archiepiscopi Rhemensis viri ea ætate summæ auctoritatis
epist. 1. c. 4. ad Ludovicum Balbum. Qui cum Lothario erant,
inimiserunt illum in hoc, ut fratres suos exheredaret, & regni pri-
mores, qui cum illis erant annullaret, quoniam ipse primogenitus
& nomine Imperatoris erat: illi autem qui erant cum Carolo & Lu-
dovico dicebant, quod seniores illorum (i. e. domini sui Caro-
lus & Ludovicus) Lotharii fratres erant & sacramento regnum
inter illos diuisum fuerat, & illi nec genere nec potestate infério-
res erant, & ideo non se contra illos concederent. Latius omnia
istà narrat Nithardus lib. 4. ubi inter alia post fatalem
illam in tres fratres pugnam scribit missos à Lothario Lega-
tos ad Carolum & Ludovicum, qui nomine Lotharij di-
cerent.

erent. Si vellent illi aliquid illi supra tertiam partem regni
propter nomen Imperatoris quod illi pater illorum concesserat,
& propter dignitatem Imperii, quam avus regno Fran-
corum adiecerat, facerent, sine aliter tertiam tantummodo
partem totius sibi concederent, regeretque quisque illo-
rum portionem regni sui prout melius posset, frueretur alter
alterius subsidio & benevolentia. Et vero posterius
placuit. Itaque Ludovico cessit Germania pleno jure &
nulla in re dependens ab Imperio Romano gubernanda,
non minus atque Gallia Carolo. Non latuerunt hæc Ba-
ronium: Itaque ad annum 848. Trithemium his verbis ac-
cusat: errat dum ait jussu Lotharii convenisse (Germaniæ E-
piscopos) cum id factum per Ludovicum regem esse in regno
ipsius non sit dubium, nam nullam Lotharium facultatem habuisse
disponendi aliquid in regno Germaniæ, spectante ad Ludovicum
certum est.

XXXIV. Mansisse eandem libertatem Germanici
regni superstate Carolina Regum familia, certum est. Plu-
rique enim qui illi præfuerunt cum Italia aut cum Impe-
rio nihil habuerunt commercij. Diviso enim post obi-
tum Ludovici Germanici regno, Carolus & Ludovicus &
Carolomannus singuli suam regni partem propriâ aucto-
ritate tenuerunt, ut constat ex historia Landgravior Thuring.
c. 6. Arnolphus quoque diu Germaniam rex antequam
Imperatoriam dignitatem consequeretur. Post hunc verò
neque Ludovicus neque Conradus vel Italiam vel Imperium
habuit. Quo satis constat, ea certè tempestate Germaniam
non fuisse partem Imperij, nec administratam fuisse au-
toritate Cæsareâ, sed proprios sibi reges habuisse, & li-
beram fuisse distinctamque & sui juris rempublicam.

XXXV. Italiæ quidem regnum qui tenuere, jidem
fere & imperatores fuerunt. Imò ea occasione post obi-

tum Caroli Crassi in Italia Pontifices deliberarunt de eligendo in posterum aliquo Italiae rege cum Imperatorio titulo. Quod testatur Carolus Sigonius *l. 5. de regno Italiae*. Fuere tamen & reges Italiae sine titulo imperatorio. Nec interea temporis constat factum aliquod decretum consensu Carolinae familiae, (penes quem jus erat hereditarium in regnum Langobardicum) de subjiendo illo regno Imperii Romani auctoritati & legibus. Itaque & Langobardicum regnum eo tempore mansit liberum ab Imperii Romani potestate.

XXXVI. Extincta porro Carolina familia Henricus Auceps ejusque filius Otto Magnus ab anno 919. ad 962. Germaniae regnum cum regno Lotharij tenuerunt. nulla Caesarea dignitate ornati, nullo etiam modo Imperium aliquod Romanum reverentes. Neque enim verum est, quod nonnulli evincere pertendunt, Henricum Aucupem fuisse Caesarem. Quin alibi ostenditur, illum ne quidem jura habuisse ad occupandam Italiam aut Imperii dignitatem postulandam. Sanè nihil Italiae illum possedisse est certum. Etiam illa ergo aetate Germania non fuit habitata Imperii Romani portio. Eodem vero tempore nunc Berengarius Dux Forojulienfis, mox Lambertus, iterum Ludovicus Burgundus, modo Rudolphus Burgundus, modo Hugo Arelatensis, ejusque filius Lotharius nec non denique Berengarius Eporegia Marchio ab Italiae optimatibus inconsulto vel populo vel Pontifice Romano imò his nihil contra nitentibus Italiae reges sunt creati Papiae, regni Langobardici Metropolitanam urbe. Et vero horum vix unus alterque Caesarem titulum accepit. Quo iterum constat, etiam tum temporis & Langobardicum regnum fuisse liberam rempublicam reliquias verò illas imperii Romani ab hoc regno se junctas fuisse, & plerumque sub nullo Imperatore.

XXXVII.

XXXVII. Otto quoque magnus, non Germaniam tantum sed & Italicum illud Langobardorum regnum diu habuit in potestate sua, ante quam Imperator Romanus audiret. Namque anno 951. invitatus ab Adelheide viduâ Lotharij regis quam & mox in matrimonium duxit, fudit omniq; potestate, exiit Berengarium regem. Italia, ejusque filium Adelbertum. VVitichindus Corbeienfis l. 3. scribit, *Ottonem cum Adelheide Papiam, qua est sedes regia obtinuisse.* Sequenti anno 952. Berengarius & Adelbertus in gratiam recepti feudi jure ab Ottone regnum Langobardicum recuperarunt. Illam rem ita narrat continuator Reginonis: *Berengarius cum filio Adelberto sese subjiciens Ottoni, ab eo ut subditus recipit regendam Italiam.* Iisdem verbis utitur ipse Baronius tom. 10. *Annal. ad annum 952.* VVitichindus ita loquitur: *Cum conventus fieret Berengarius manus filij sui Adelberti suis manibus implicans renovatâ fide, coram omni exercitu, famulatus regis se cum filio suo subjugavit: & ita dimissus in Italiam remeavit cum gratia & pace.*

XXXIIX. Itaque jam tum feudi jure ab Ottone Langobardicum regnum obtinuit Berengarius. Et tamen anno demum 961. Otto à multis Langobardici regni proceribus & Iohanne Papa contra Berengarij tyrannidem invitatus, expulso Berengario & liberato Papa, primo quidem regnum Italiae occupavit iterum, deinde anno sequente Imperator est creatus. Narrat Baronius ad annum 961. ex Historia Ducum Beneventinorum antiqua, proceres Italiae, appropinquante jam Ottone, Adelberto filio Berengarij regis dixisse. *Vellemus Domine, ut Papiam cum paucis pergas, & tuo genitori dicas, quatenus Langobardorum regnum sub vestra ditione committat, quia nos minime sub illius potestate amplius jam durabimus. Si vobis committit regnum,*

D

gnum,

gnum, nos totis viribus pugnabimus, sin autem non, Italia regnum
extero regi committemus. Id ipsum autem cū Adelbertus non
potuisset impetrare, proceres omnes Berengarium pari-
ter & Adelbertum reliquisse. Addit autem ille scriptor :
*Itaq; Otto Rex sine impedimento in Italiam introiuit, atq; Italiae
regnum obrinuit.* Luitprandus, qui itidem eo tempore vi-
xit, in narratione legationis suæ Constantinopolitanæ,
quam à Canisio editam inseruit Baronius decimo Anna-
lium tomo ad annum 968. ita rem omnem narrat Nicepho-
ro Imperatori: *Palàm est, quod Berengarius & Adelbertus sui
milites (i. e. Ottonis Vasalli) effecti regnum Italicum sceptro
aureo ex ejus manu susceperunt, & presentibus servis tuis qui
nunc usque supersunt, jure jurando fidem promiserunt. Et quia
hanc perfidè violarunt justè illos quasi desertores sibiq; rebelles,
regno privavit.* Tenuit ergo etiam Otto Langobardicum
regnum ante quam Cæsarea jura esset consequurus, adeo-
que & regnum illud Italiae cum Imperij juribus nihil ha-
buit commercij. Etsi verò sequente anno Otto Impera-
tor sit creatus, etiam tum tamen satiscuratè distinxit Itali-
cum illud regnum à reliquiis Imperij Romani quas Papa
possidebat. Recitat Gratianus cap. 33. dist. 63. Iuramentum
Ottonis Papæ Ioanni præstitutum, quod & Baronius ha-
bet anno 960. de cuius fide non est meum nunc disputare;
ibi disertè vero legitur: *cuiusq; regnum Italicum commisero,
jurare faciam illum ut adiutor tui sit.* Habet idem Baronius
anno 962. diploma, quo Otto creditur confirmasse Ro-
manæ Ecclesiæ bona, ubi inter alia legitur: *in super offerimus
tibi de proprio nostro regno civitates & oppida cum piscariis suis
Reatem, Amiternum & c.* Vnde patet porro, Ottonem Lan-
gobardicum regnum sibi arrogasse jure proprietario.

XXXIX. Insequitis temporibus æterno quidem
foedere juncta est Cæsarea dignitas non minus atque Ita-
lici

lici regni possessio eum Germania, (quod quibus aucto-
ribus, quave ratione, aut qua de causa contigerit, non est
instituti nostri nunc exponere,) cœpit etiam ex eo com-
munis appellatio illa Imperij Romani, quæ res multos in
errorem perduxit; nullum tamen monumentum potest
produci, nullæ tabulæ exstant, quibus possit probari aut
coijssse Germanicum & Italicum regnum cum illis Imperij
Romani reliquiis in unã prorsus Rempublicam, aut illa in
Imperij istius ditionem concessisse. Alterutrum autem
affirmare sine certis documentis non licet aut fas est.

XL. Ac prius quidem vel illo uno potest abunde
refelli quod & Germania & Langobardicum regnum co-
mitia sua de rebus maximis ad rempubl. pertinentibus om-
ni tempore instituerit, egerit quoque res maximas non
impetrato consensu vel Papæ vel aliorum Imperij istius
civium. Ingressit se quidem, fateor, Papa Romanus post
tempora Henrici IV. plarisque Imperij negotijs, quin &
conatus est pleraq; ad arbitrium suum trahere: nunquam
tamen ipse voluit videri deliberationibus interesse ut ci-
vis aliquis reipublicæ, nunquam etiam hoc nomine vel
vocatus fuit vel admissus, sed quomodo in omnia alia re-
gna & omnes orbis Christiani respublicas summâ impie-
tate dominatum sibi arrogavit & sumpsit, tanquam supre-
mus monarcha à Deo constitutus, ita & hoc nomine rei-
publ. Germanicæ negotia voluit gubernare, saepe in vitis,
nonnunquam & consentientibus regni ordinibus fatali
tum errore constrictis. Si Germanico verò regno & Ita-
lico mansit summum jus administrandi rempubl. suam
sine populi Romani consensu, non in unam profectò
rempublicam hæc cojerunt. Quot enim sunt summæ po-
testates; totidem sunt respublicæ, ut ut unum habeant prin-
cipem aut arcto aliquo foedere *συνμαχίας*, civitates illæ sint

unitæ. Quale quid de civitatibus Helveticis Iosias Semle-
rus & Bodinus, de fœderatis Belgico Germanicis provin-
cijs optimè Hugo Grotius *in apologerico suo cap. 1.* annota-
runt. Cæterum non convenisse omnia illa in unam repu-
blicam, manifestum fit etiam diversis illis coronationibus
Regum nostrorū. Corona enim indicium est & signum quo-
dammodo reipubl. Scorsim verò primo accipitur corona
regni Germanici, ex antiqua quidem consuetudine, ut &
lege Carolinâ Aquisgrani. Perperam enim vulgo creditur,
& nuncupatur illa corona Cæsarea. Veteres sanè re-
ctius, (inter quos est & Fridericus I. Cæsar *epistola ad Ottonem
Frisingensem*) dixerunt illam coronam *regni Teutonici*. At
Cæsaream Coronam semper & quidem jam per annos o-
ctingentos solus Papa Romanus addidit. Quin & multi
post Ottonem Papæ quoque coronati sunt Reges Lango-
bardorum, adeoque triplici corona, Germaniæ nempe,
Langobardia & Imperij Romani insigniti. Accedit, quod
nunquam quisquam post Carolum Magnum Cæsareum
voluerit titulum usurpare ante acceptam coronam illam
Romanam, etsi jam esset coronâ Germanici regni hono-
ratus: omnes enim antè sunt tantum Reges dicti, etiam
nunc non nisi Electi Cæsares audiunt, licet coronati sint
Germaniæ aut Italiæ reges. Ad hoc, satis hodieque distin-
guunt ipsi Cæsares regnum Germanicum ab Imperio Ro-
mano, dum electos se dicunt Imperatores Romanos, sed
addito titulo Regum Germaniæ, quod nempe aliud sit es-
se Regem Germaniæ aliud electum Cæsarem Romani
Imperij.

XLI. Igitur unam profectò cum Imperio Romano
reipubl. neque Germania hodie neq; Langobardicum
regnum constituit. Tantum verò abest, Germaniam sese
& Langobardiam à sese domitam, Romano Imperio sub-
jecisse,

jecisse, ut contra potius illud olim Germaniæ sese dederit
magnâ ex parte. Omnem enim Imperatores eligendi po-
testatem Romani eorumq; Pontifices in Germanos æter-
nâ lege contrulerunt: quo ipso jus Germanis dederunt sum-
mum magistratum Romano Imperio creandi: quod est
magnam majestatis partem alteri tribuere, sibi eripere.
Id quando cœperit alias exponitur. Id certum verò est, mo-
deratis adhuc Paparum rebus, & ante monstrum illud ho-
minis Hildebrandum aut Gregorium VII. Papam, mag-
nam satis fuisse Cæsarum à Germanis electorum in pon-
tificem & populum Romanum auctoritatem ac potentiam:
& nihilominus tamen in Germanorū fuisse potestate, eam
omnē dignitatem ac vim electis ex suo arbitrio Regibus suis
in alienam rempublicam conferre. Quin manet hodieque,
ut non nisi Germanorum Rex audiat Cæsar, prisca aucto-
ritate licet adempta. Quo patet, quasi surrogasse sibi po-
tius Romanum populum in sua jura Germaniam quam ut
Germania sese illi Imperio subjecerit.

XLII. Hæc verò omnia quum longè sint certissima,
nihil est quur non apertè tandem pronunciemus; *neque*
Germaniam neq; Langobardicum Italiæ regnum verè partes esse
Romani Imperij, sed Respublicas ab illo distinctas, adeoq; nec Im-
peratorem, in quantum est Imperator, esse vel Germanici vel Lan-
gobardici regni caput aut magistratum, sed quatenus idem simul
rex est. Nec verò ex illo quod jam multis seculis vulgò
Germania quoque & Italia illa Langobardica Imperij Ro-
mani nomine audiat, sequius quid est colligere. Familia-
re enim est & receptum, si multæ respUBLICæ coeant in u-
num fœdus ab una aliqua illarum, omnibus commune
nomen indere. Ita olim Achæorum respUBLICa omnibus
fœderatis nomen dedit, & Vrbs Romana omnibus socijs:
hodie fœderati omnes Helvetij ab uno pago Suiceri, fœde-

rata item omnes Belgico Germanicæ provinciæ vulgò
Hollandiæ nomine usurpantur. Eadem verò ratione &
Imperij Romani nomen sociis rebus publicis esse inditum,
vel hæc verba indicaverint Gotfridi Viterbiensis. Hic cum
narrasset, Lotharium Imperatorem regni sui tres in partes
divisi partem unam, Italiam scilicet, cum Imperatorio
nomine, majori natu filio tribuisse, addit: *vide ad quantum
defectum Romanum Imperium devenerit, ut in tres partes divisa
regno Francorum, tertia partis tertiâ pars esset Imperium.* A-
pud alios scriptores tempore Caroli Calvi Gallia Imperij
nomine intelligitur, exclusâ Germaniâ. Otto Frisingen-
sis, cum egisset de divisione regni Francici inter filios Ludo-
vici Pii instituta, ita loquitur. *l. 5. c. 35. Ex hinc diviso regno,
regna modò duo orientale & occidentale (quorum alterum (Ori-
entale) partem Ludovici & Lotharij sedemq, regni Francorum
Palatium Aquisgrani ac Imperium urbis Romæ habet: aliud verò
(Occidentale) quod adhuc Francorum, eò quod istud Romano-
rum vocatur, appellatum, partem Caroli tenet) inveniuntur.*
Vnde perspicere est jam ætate Friderici Barbarossæ Ger-
manicum & Longobardicum regnum vocatum vulgò
regnum Romanorum, ita tamen, ut non lateret distinctio
inter illa regna & Imperium Urbis Romæ.

XLIII. Igitur ex illo nomine Romani Imperij haud
quidem licet colligere Langobardicum & Germanicum
regnum, pertinere reapse ad Imperium Romanum. Ne-
glexerunt autem diu & ipsi Reges Germanici Imperato-
rio titulo regnorum Germaniæ & Italiæ memoriam adji-
cere, fortè quod mos seculi non ferret cumulum titulo-
rum, nomen autem Cæsareum ea ætate, adeo haberetur
magnificum, ut adjicere quidquam videretur in decens.
Constat sanè, eos nec adjecisse titulos Ducatum & Co-
mitatum, quos tamen unâ cum Regia & Imperatoria di-
gnita-

gnitate possidebant. Primus quantum videtur, Fridericus II. præter Cæsareum nomen Siciliæ & Hierosolymæ titulum usurpavit, Suevici tamen ducatus titulo non adjecto. Eum imitatus centum & quinquaginta ferè annis post Carolus IV & Romanorum Imperator semper Augustus & Bohæmiæ Rex voluit dici. Ejus filius Sigismundus & Imperator & Hungariæ & Bohemiæ rex audivit. Fridericus III. non multò post adjecit plurima propter Ducatus comitatus & alias provincias sibi subditas, Germanici licet Imperij feuda essent, Qui mos ab eo usque tempore invaluit. Maximilianus porrò & Germaniæ Rex voluit dici: non tantum optimo jure sed & utilissimo instituto. Secuti autem Maximilianum ea in re sunt Carolus V & omnes quotquot in hunc diem ab eâ ætate Germaniæ præfuerunt. Possèt autem eodem jure & Italicis, (imò, ut alibi ostenditur, & Burgundici aut Arelatensis) regni, titulus usurpari: quantum ex superioribus est manifestum. Nec verò id ipsum non esset magno cum reipublicæ bono conjunctum: quo unicuique possit eò rectius constare tota reipubl. natura. Certè inter est rerum publicarum ad tuenda jura singularum, ut etiamsi unum principem acceperint, nomina prisca ne obliuerentur.

XLIV. Quin igitur quasi ratum esto ac constitutum: *Germanicum & Italicum regnum distinctas esse reipublicas ab eo quod verè Imperium Romanum est dicendum, nec Imperatorem in quantum est Imperator vel Germaniam regere vel Langobardicum regnum.* Hinc verò sequitur gravissimè illos hallucinari, qui Germaniam censent teneri legibus Iustiniæ, aut Imperatori in Germaniam arrogare potestatem priscorum Cæsarum in Imperium Romanum, eo nomine quod Germania sit verè Imperium Romanum & Imperator quatenus est Imperator, Germaniæ præsit. Vtrum-

erumque sane esse longè falsissimum jam ostensum est. Non attingam enim nunc quàm imbecillis sit illa collectio, etiamsi utrumq; verum esset quod sumunt.

XLV. Non minus verò hinc liquet, quam iniquè Papæ Romani Imperij nomine abusi rebus Germaniæ sese inimiscuerint, easque perturbarint aliquot ante seculis, quamvè iniquè adeò pridem Paulus IV. voluerit suas in manus resignari Romanum Imperium, Gregorius verò XV. electoralem dignitatem Bavaro collocatam confirmare Habuit enim olim quidem Papa Romanus, unà cum alijs civibus Romanis, eligendi Cæsarem potestatem, & verò elegit ille & Carolum Magnum & post Ottonem Magnum: sed in electionem regis Germaniæ nihil unquam habuit juris, jam Ottonum verò tempore etiam Cæsarem electionem, in liberum Germaniæ procerum arbitrium transtulit. Qua de re alibi. Certè ut hodie etiam aliquid juris sit Papæ in electionem Cæsaris (quod tamen est falsum,) eo tamen nomine non debuit ille sui juris quoque facere electionem regis Germaniæ & Italiæ.

XLVI. Porro & hoc consecutaneum est: si jure potestas Cæsarem creandi possit Germaniæ adimi, aut illa nollet aliquem creare, eo ipso tamen non amittere illam facultatem creandi regis Germanici, & Italici regni. Ita, si licuisset Alexandro III. Papæ Imperij occidentalis dignitatem in Constantinopolitanos iterum transferre, quod rogasse Emmanuelem Cæsarem scribit Blondus *l. s. decad. 2.* & Platina *in vita Alexandri III.* aut vero si Bonifacius IIX jure potuisset promissis stare (pollicitus autem erat se Imperio dignitatem in Gallos translaturum) non tamen ea propter jure potuisset Germaniæ & Italiæ respublica ab ijs in alios transferri.

XLVII. Denique & hoc sequitur, non esse, quur non-

nonnulli adeo pertendant Imperij Romani dignitatem non esse à Romano Papa collaram, vel Carolo Magno vel Ottone, eo quod uterque jam ante coronationem Germaniam ac Italiam possederit. Non enim est difficile probatu factum id omnino esse à Papa & populo Romano, sed quod collarum fuit, id verò si cum Germania & Italia Langobardica contendas penè est nihil. Certè non est quur hac de causa sese jactitent Romani Pontifices, quasi se magno beneficio Germaniam affecerint: utpotè, quum, si rem videas, potius opinione collatio illa insigne quid habet, quam reapse. Verùm de toto hoc negotio non est hujus loci latius agitare.

XLIX. Cæterum quum nec Germania, nec Italia Langobardica subsit hodiè Imperatori, ut ille est Romanus Cæsar, ergo aut reliquum omne Italiæ illi isthoc nomine parer, aut aliquid ejus, aut vero nihil. Ostensum autem est supra, quum Carolus Magnus Imperij rerum est potius tum ex pacto Calabriam inferiorem mansisse, in ditione Imperij Orientalis, Venetorum quoque urbem iisdem redditam, reliquum autem omne, utut pareret Pontifici, in Caroli ut Imperatoris supremam potestatem pervenisse. Fuit autem & Ottonis eadem prope conditio. Namque & tum nihil reliquum relictum est Orientali Imperio præter Calabriam. Venetorum vero urbs itidem mansit libera. Cætera vero omnia Imperij veteris in Italiâ, tametsi essent in Pontificis manu una tamen cum ipso Pontifice in Ottonis ut Cæsaris imperium pervenerunt. Luitprandus sive alius quis autor eorum, quæ à capite sexto sunt assuta l. 6. *Luitprandi* scribit Ottonem ab Iohanne Papa unctionem suscepisse Imperij addens: *jusjurandum vero ab eodem Papâ Ioanne supra pretiosissimum corpus petri atque ab omnibus civitatis pro-*

E

scri-

ceribus, se nunquam Berengario, atque Alberto auxiliatu-
ros, accepit. Otto Imperator c. 10. conqueritur Ioannem
Papam esse, immemorem iuramenti & fidelitatis quam sibi su-
pra corpus S. Petri promiserit. Vnde claret Papam fidelita-
tem iurasse Imperatori Ottoni, quæ vox quam habeat vim,
ex more ejus ævi notum est. In diplomate Ottonis illi-
us Ioanni Pontifici dato, de bonis Episcopatus Romani
apud Baronium ad annum 962. disertè bona illa omnia
donantur, sed hac conditione: *Salvâ in omnibus potestate
nostrâ, & filij nostri, posterorumque nostrorum.* Item ne quis
Pontifex in posterum consecraretur (verba Cæsaris sunt)
*priusquam ealem in presentia Missorum nostrorum, vel filij no-
stri seu universæ generalitatis faciat, promissionem pro omnium
satisfactione atque futura conservatione, qualem Dominus &
venerandus spiritus pater noster Leo spontè fecisse dignoscetur.*
Atqui Leo illi Carolo Magno subiecit sese, pro ut olim
Cæsaribus fuere subiecti Papæ, eoque Carolum statim a-
doravit: quod jam supra est dictum. In eodem porrò di-
plomate notandum illud est, conventum tum esse, ut
quotannis per Legatos Cæsari nuncietur, *qualem singulè
Duces ac Iudices populo iustitiam faciant.* Si enim fecius
quid fiat, quam oportet, tum vero Imperatorem per lega-
tos suos id emendaturum.

XLIX. Ex quibus profectò liquet, statim illo anno
962. Ottonem unâ cum Cæsareo titulo jura veterum Cæ-
sarum in Papam ipsum accepisse. Et verò eo jure usus
est contra Ioannem illum Papam statim sequente anno.
Quo tempore de novo cives Romani *fidelitatem* promi-
serunt, *hac addentes,* (verba sunt Luitprandi l. cit.) *& firmi-
ter jurantes nunquam se Papam electuros & ordinaturos præter
consensum atque electionem Domini Imperatoris Ottonis Cæsa-
ris Augusti filij, ipsius Regis Ottonis.* Rogavit autem tum

Sy

Synodus Episcoporum ab Ottone congregata, ut & Ioan-
nem Papam exuere honore, & alium in ejus locum eligi
pateretur. Vtrumque autem effectum est. Eidem vero
Otoni Romani cives perjuri 964. & tertia vice *fidelitate*
jurarunt, ut post Reginonem narrat Baronius. Quo anno
iterum Cæsareâ auctoritate usus Otto in exilium relega-
vit Benedictum, quem Romani cives crearent Pontificem.
Eidem porro Ottone, omnibusque ejus successoribus Leo
Papa præter illa jam dicta concessit *in perpetuum facul-
tatem eligendi successorem*, (in Imperio scilicet) *atque sum-
ma sedis Apostolica Pontificem ordinandi, ac per hoc
Archiepiscopos seu episcopos, ut ipsi ab eo investituram ac-
cipiant.* Habentur omnia hæc verba ex bulla quâdam
Leonis deprompta, apud ipsum Gratianum *dist. 63. cap. 23.*
Exstat quoque apud Crancium *metropol. l. 4. cap. 10.* Ejus-
dem Leonis alia bulla, qua omnia quæ Pipinus aut Caro-
lus Magnus donaverant Romanæ Ecclesiæ, Ottone ejus-
que successoribus redduntur. Impugnat verò acriter u-
triusque fidem Baronius ad annum 964. Quicquid verò
sit de illis bullis, id certum est, Leone mortuo, jus illud e-
ligendi ex arbitrio, pontificem non latuisse Romanos.
Continuator Reginonis ad annum 965. ita notat: *Eo-
dem anno dominus Papa Leo obiit. Tunc legati Romanorum
Imperatorum pro instituendo quem vellent Romano Pontifice, in
Saxonia adeuntes honorificè suscipiuntur & remittuntur. Et Ot-
garus Spirensis Episcopus & Luitprandus Cremonensis cum iis-
dem Romam ab Imperatore diriguntur. Tunc ab omni plebe
Romana Ioannes eligitur.* Imò ex eo usque tempore, omnes
Pontifices Romani alijque Archiepiscopi pariter & Epi-
scopi pedum Episcopale ab Imperatoribus acceperunt,
donec rem omnem turbaret Gregorius VII. id quod alibi
ostenditur.

L. Quin itaque Otto Magnus verè Cæsaream obtinuerit in Pontificem populumque Romanum potestatem, non est dubitandum. Potest autem de successoribus ejusdem ad Henricum IV. usque, idem haud difficulter ostendi, si opus foret. Verum id operosè agere fuerit fortè soli facem foenerari. De Ottonè III. tamen quæ dicit Glaber Rodolphus non possumus prætermittere. *Contigit, ait, initio Imperij Ottonis, ut sedes Apostolica urbis Romæ proprio viduaretur Pontifice (is erat Iohannes XV) ipse vero illico Imperiali usus præcepto quendam suum consanguineum (Brunonem post dictum Gregorium V) elegit, atque ex more in sede Apostolicâ sublimari mandavit.* Quum verò eodem tempore Crescentius consul tyrannidem urbis sibi sumpisset, aliumque, Pontificem instruisset, narrat idem atq; ex eo Baronius ad annum 996. Ottonem & urbem occupasse & Crescentium curasse præcipitari. Papæ autem à Crescentio electo & manus amputatas & aures abscissas & oculos erutos. Idem ille Otto Sylvestrum II. Papam instituit fatente Baronio anno 999. Idem Otto Sylvestro Papæ octo urbes Marchiæ Anconitanæ donavit. Refert illud Theodoricus de Niem *l. de privileg. & jurib. Imper.* Ipsum vero donationis diploma edidit primus Marquardus Freherus & insigni commentario illustravit, post illum à Baronio, id *romo 12. Annal. ad ann. 1191.* est insertum. Liquet verò inde, eo tempore magnum illud quod appellatur Petri patrimonium non in Pontificis sed Imperatoris fuisse manibus, fortè quod Leo omne illud Ottoni magno iterum concessisset. In illis autem literis notatu etiam hoc occurrit dignum, quod Romam appellet *Cæsarsuam urbem regiam.* Hujus porro Ottonis ad huc pueri mater Theophane per triennium ipsa Romæ vixit & rempublicam filij sui in usum tenuit. Quomodo anno

1033. Conradus II. integrum annum Romæ commoratus
rebelles compefcuit.

L I. Quamquam verò hæc vera Cæſaræa poteſtas
integra manſerit ad Henricum uſque Quartum (cujus
pater Henricus III. ad eò jure ſuo eſt uſus, ut non dubita-
verit Baronius anno 1046. illum hoc nomine neſcio cu-
jus Hæreſios Henricianæ auctorem proclamare, imò quan-
quam ipſe Gregorius VII. Papa confirmari voluerit per
Henricum IV. primus tamen ille inaudito haſtenus ſcele-
re non tantum exuere Cæſarem omni dignitate eſt auſus,
ſed & ſumere ſibi poteſtatem in Imperatorem, reges, prin-
cipes. Preſſerunt autem ejusdem veſtigia omnes ſecuti
Pontifices. Quamquam vero ſtrenuè jura ſua antiqua tue-
ri ac ſervare ſtuderint cum ipſe Henricus IV. tùm ejus ſi-
lius Henricus V. nec non Fridericus primus & ſecundus,
tandem tamen poſt obitum ſc. Friderici II. impietas Pa-
parum victoriam expreſſit. Igitur jam quidem annos pro-
pè quadringentos, neque in Papam, neque in urbem Ro-
mam neque in illas antiqui imperij reliquas provincias
Cæſaræa vetus potentia fuit exercita. Superſtes tantùm
manſit Imperatorium nomen, & quidem, ſi verum eſt di-
cendum, inane atque procul re ipſa. Quod jam olim, re-
tè intellexit fortiffimus Germanicorum Cæſarum Fride-
ricus primus, eoque; cum Adrianus IV. Papa anno 1159. in-
ter alia à Friderico poſceret; nuncios ad urbem ignorante Apo-
ſtolico ab Imperatore non eſſe mittendos, cum omnis magiſtratus
inibi S. Petri ſit cum univerſis Regalibus: ſtatim reſpondit:
cum divina ordinatione ego Romanus Imperator & dico; & ſim,
ſpeciem tantum dominantis effingo, & inane ubique porto
nomen ac ſine re; ſi urbis Romæ de manu noſtra poteſtas fue-
rit excuſſa.

LII. Non disputabo nunc an quadringentorum annorum possessione id quod initio per vim & scelera peperunt sibi pontifices nunc verè suum fecerint, præsertim cum tanto temporis spatio pauci Cæsares id ipsum videantur in controversiam vocasse: id certum videtur, si tot annorum præscriptione perierint nostris regibus & Cæsariibus, omnia vera illa & antiqua Cæsarium jura, non esse amplius quæ vanè jactent nonnulli nescio quod orbis aut urbis Romæ dominium, multo minus nunc esse magnis sumptibus & ingenti periculo in Italiam proficiscendum Cæsariibus electis, quo à Romano Pontifice Cæsaream coronam consequantur. Quin imò haud obscurè hinc est dispicere, cum Orientale Imperium Romanorum per Turcam pridem sit destructum, nec occidentalis quidquam penè supersit apud Cæsares, præter nomen Imperatorium, haud injuria fortassis posse affirmari, vel Imperium Romanum funditus periisse, vel verò Papam Romanum reapse frui nunc potestate Imperatoria, si deus licentiam titulum illum usurpandi, aut in alium conferendi.

LIII. Cæterum his quæ ultimò attulimus nonnulla posse objici videntur. Primò enim sacris literis videtur prædictum, non interituum Romanum Imperium ante ultimum diem. Ex legibus quoque justinianeis constat Imperatorem dominum esse orbis; Certum verò est nostro, Cæsares Justiniani esse successores, itaque & nostris illis in orbem quoque universum eadem hodie jura sunt. Postremo si Cæsares hodie reapse, non nisi Imperatorium titulum habent, haud videtur eorum esse aliqua præ alijs Regibus dignitas ac prærogativa.

LIV. Verum enim vero, quod primo quidem loco addu-

adducitur, promitti in sacris literis Imperij Romani æternitatem, id temere probari non potest. Quomodo totum illud, de non nisi quatuor magnis futuris monarchijs seu Imperijs mundi, plus habet famæ quàm verum. Quippe quum olim in Asia jam ante Alexandrum tot numero floruerint amplissima imperia, Assyriorum, Babylo-
niorum, Medorum, Persarum, non autem duo tantum quod vulgò creditur, Asia eadem post Romani imperij interitum itidem habuerit, hodieque ex parte habeat vastissima regna Sarracenorum, Turcarum, Tartatorum, Persarum & Sinenstum. Europa verò viderit Francorum regnum maximum jam ante adeptum. Cesareum nomen, etiam nunc vero floreat vasta Hispanorum potentia & Gallorum. Nec verò reperitur quid in sacris literis, quod ad perpetuitatem Romani Imperii jure debeat trahi: sive enim somnium Nabuchodonosaris videas; sive ipsius Danielis quod est c. 7. omnia illa vix attingunt Casarea tempora, ut optimè observant eruditiores, quod tamen hinc disputare alienum est. Quid, quod Apostolica literæ excidium non Romani Imperii tantum, sed & ipsius urbis haud paulo ante finem mundi futurum videantur prædicere. Antichristi certè tempora exceptura demum interitum Romani Imperii, communis omnium primæ ætatis Christianorum fuit sententia. De ipsius autem urbis Romæ extremo excidio accipienda videntur omnino illa quæ c. 18. Apocalypf. leguntur.

LV. Ad secundum respondemus. Eo argumenti genere usos quidem per quam multos, à Lotharii Casaris usque temporibus ad nostram hanc ætatem, eos qui Romani juris doctrinam professi sunt; quorum nonnulli penè persuasè sunt omnia omnino illa competere hodieque
Casari-

Cæsaribus nostris quæ olim Iustiniano imò Augusto imperatori convenerunt. Verum hæc quidem doctrina apta est concitandis bellis, movendis tumultibus, evertendæ reipublicæ. Si enim omnia ad illâ faciem Augustæ avî sunt componenda, non hæc tantum nostra Germania sed penè totus orbis erit commovendus. Est autem tota illa colligendi ratio frivola, ne quid dicam gravius. Nulla certè illi vis inest, nisi pro confesso & certo sumas: populum Cæsaremque Romanum nihil potuisse jure amittere, aut verò omne quod in corpore illo legum Romanarum reperitur id ex jure naturæ venire, adeoque æternæ esse veritatis. Quæ omnia longè sunt falsissima. Sanè cum jura illa pleraque valeant ex constituto, sintque positiva, uniuscujusque est liberæ reipubl. ea hæcenus vel rejicere vel admittere: eoque nec rerumpubl. controversiæ rectè ex illis possunt decidi, ut optimè post Ferdinandum Vasquium observavit summus vir Hugo Grot. *præf. ad libr. de jure belli ac pac.* Stultum vero est, omnem, qui in nomen aut aliquo modo succedit in locum, eundem etiam in jura quæ ante aliquot centum aut mille annos obtinuerunt, succedere. Non minus sane hoc ineptum est quam illud nonnullorum commentum Carolo V. lus fuisse ad occupandos Americanos. eò quod esset Imperator adeoque Dominus orbis: quos perdoctè confutavit Franciscus Victoria *relect. de Indis.* & Ferd. Vasquius *in questionib. illas.* Benè verò est quòd qui sese olim Cæsarianarum partium propugnatoribus illis opposuerint, ac Pontificem sumpserint sibi extollendum *saper omne quod dicitur Deus* non minus perperam sese gesserint, nihil aliud se. adferentes, quam ipsorum pontificum arrogantissima dicta, adeoque testimonium gloriosissimorum & super-

superbissimorum nebulorum in propria causa.

LVI. Tertii ultimique argumenti reiicienda est sequela. Enimvero non est Cæsari nostro quidquam potestatis in liberis republicas, sed ratione *anvropias* etiam parva respublica libera, qualis est Rhegusina ex. gr. non minus sua habet plena majestatis jura, quam aliqua magna: dignitas verò omnis non ex illis majestatis juribus tantum est æstimanda, sed & alia multa sunt quæ jubent etiam inter pares ordinem aliquem servandum. Certum verò est Carolum Magnum cum Francis quoquoversum Imperium suum extendisse, in Germaniam scilicet & Galliam & Italiam & magnam Hispaniæ partem, fuisse autem illos omnes natione & lingua Germanos, adeoque tum certè præcipuam Europæ vim penes Germanos fuisse. Certum verò & hoc est: à tempore Ottonis Magni non tantum Cæsareo nomine, sed & amplitudine Imperij Germanicum regnum per complura secula longè antecelluisse, Hispaniam, Galliam, Britanniam, Daniam, Sveciam, Poloniam, Vngariam: utpote quæ comprehenderet omnem Germaniam, Galliæ magnam partem usque ad Rhodanum, regnum Arelatense, & Italiam universam. Denique certum est ab annis septingentis nullam rempublicam non ultrò semper Germaniæ ejusque Regibus aut Cæsaribus primum locum concessisse. Itaque quum dignitas hæc & *wygedzia* non tam à Cæsareo titulo, quam ab ipsa amplitudine Imperij veniat, & verò Germanicum regnum in quietâ ejus honoris possessione hætenus fuerit, manifestum est, etiam si tollas omnem Cæsareum nomen, jus tamen suum Germanico regno permansurum integrum.

Corollaria.

I.

Imperator etiam in quantum est Rex Germanorum primarius est princeps Christiani orbis.

II.

Regnum Germaniæ semper fuit electitium, etsi usque ad tempora Henrici IV. semper ex parte habuerit aliquid hæreditarij.

III.

Regnum Germaniæ merè electitium fuit redditum, occasione tumultuum contra Henricum IV. excitatorum.

IV.

Prior modus constituendi regem qui aliquid admistum habet hæreditarij, Germaniæ rebus est convenientior altero illo pure electitio.

V.

Regnum & Imperium non in Papæ sed in Electorum manus rectè Carolus V. resignavit.

VI. Non

VI.

Non est jure naturæ vetitum usuram
capere.

VII.

Neque jus naturæ obstat quo minus ma-
gna Oceani pars in privatam possit redigi
possessionem.

VI

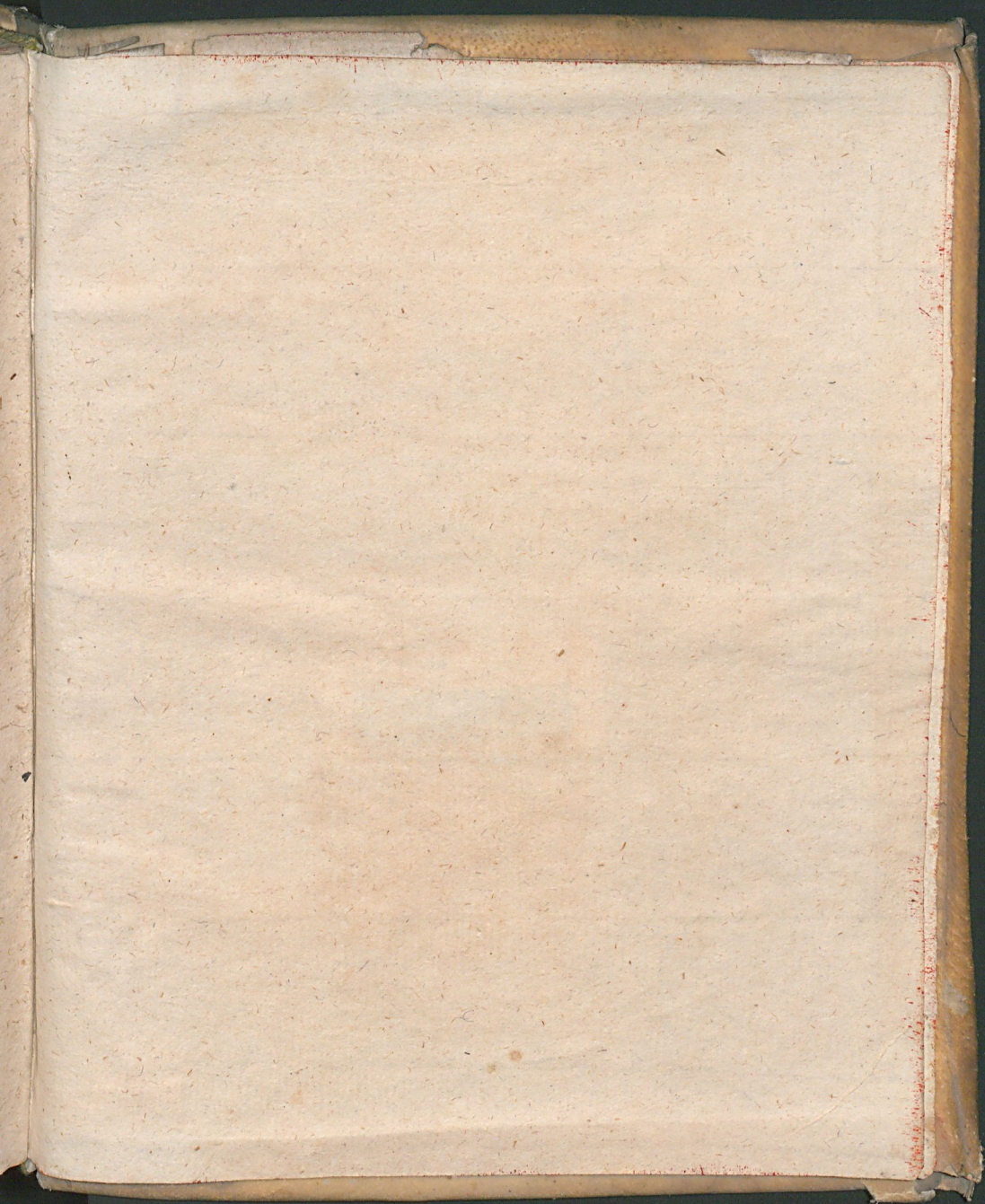
Non est iure natura verum iuris

capere

VII

Quod ius nam obstat hominum
bus. Quod pars in privatum posse
possit.

01 A 6506

ULB Halle 3
002 937 212

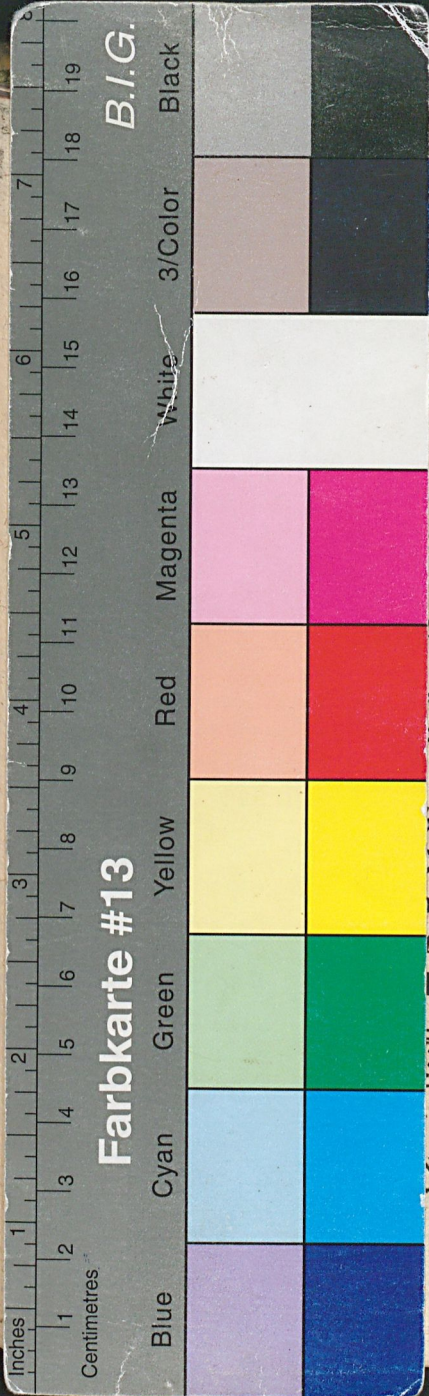

R

1077

7
18
19
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
B.I.G.
Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

ITATIO
E
ATORE
O GER.
ICO
AM

us præcipue
issimi atq; Experientissimi
CONRINGII
MED. D. HVIVSQUE
ACADEMIA PROFES-
toris ac Præceptoris
brandi desumptam
RAESIDE
olico submittit
THO AB *Boym*
neranus.
IIX MAIL.
LEO MAIORI.

STADI,
NGI MULLERI.
C XLI.